

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopis naj se pošilja izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravnisti. Rokopis se ne vračajo. Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost“.
Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 827.
Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Volnoodškodninska praksa

O naravnost poraznih posledicah prakse pri likvidaciji vojne odškodnine smo pisali v našem listu že nešteto krat, opozarjajoč višja državna oblastva na dejstvo, da se likvidacija vojne odškodnine spreminja na ta način v pravo propast nesrečnega prizadetega prebivalstva.

V tem smislu se je sedaj oglašil tudi tukajšnji „Piccolo“, ki je objavil v sredini v svoji jutranji številki članek izpod peresa prof. Petza iz Tržača, ki riše položaj vojnih oškodovancev, katere goni ta praksa v obup in propast. Malo kasno je prišel sicer članek od italijanske strani — toda upamo, da ni še prepozno. Seveda bi ne smelo ostati le pri tem članku, temveč bi moralo biti to le začetek akcije pri vladi, da se prepreči, da bi se likvidacija vojne odškodnine pretvorila v nepopravljivo nesrečo za cele okraje naše po vojni toli prežučene dežele. Ako se je kdaj nudila „Piccolu“ in italijanskemu tisku teh krajev sploh prilika, da zastavijo svoj glas in vpliv za obe narodnosti, potem je volnoodškodninsko vprašanje kakor ustvarjeno, da rodi skupno ali vsaj istovrstno smoteno akcijo v prid prebivalstva julijskih krajev.

Kakor naglašava povsem umestno prof. Riccardo Petz v „Piccolu“, je naravnost nerazumljivo, kako pride ubogi vojni oškodovanec do tega, da mora sedaj po treh ali štirih letih sprejemati za likvidacijo vojne škode svote, ki mu ne krijejo niti polovice ali malo več stroškov, katere je dejanski potrosil, oziroma so mu jih potrosili drugi — zadrage in posamezniki, katerim je dal oškodovanec svoj podpis v dobri veri in v poštenem zaupanju, da mu njegovi pooblaščenici sezidajo porušeno stavbo za vojno odškodnino. In kako bi jim ne bil zaupal? Saj se je vršilo vse postopanje pod nadzorstvom vladnih organov. Naznanitve vojne škode so bile predložene in škoda ugotovljena na podlagi uradnega izvida oziroma je bila naznanitev predložena civilnemu ali vojaškemu geniju ali tehničnemu oddelku (Dipartimento tecnico), ki so tozadevne akte pregledali in odobrili, kakor ponovno naglašava tudi prof. Petz v „Piccolu“. Na podlagi tega postopanja, ki se je vršilo, kakor rečeno, pod kontrolo državnih organov, se je določila cenitev škode in se je potem na tej podlagi tudi zidalo. Kako torej bi ne bil vojni oškodovanec zaupal svoje vojne odškodnine in zidanja hiše, ko je vendar bil prepričan, da vse prisotnost vladnih organov nudi vsem zanesljivo jamstvo, da se ne bodo mogle stvari razvijati v nobenem slučaju na način, da bi nastala zanj kaka škoda, da bi mogel biti prevarjen v svojem zaupanju in v svoji dobri veri!

In vendar se bo to zgodilo, ako obvelež sedanja praksa, ki jo pobija „Piccolo“ sodelavci s tako tehničnimi razlogi, praksa, da ono, kar so vladni organi delali ob času naznanjevanja vojne škode, ne velja več, da je vredno toliko, kolikor da bi se ne bilo niti zgodilo. A to ravno pomeni tekmovanje finančnih organov, kateri bo več znižal konkordant na škodo vojnega oškodovanca, ne da bi pri tem mislili na porazne in nepopravljive gospodarske posledice, katerih žrtev bodo neizogibno postali tisoči in tisoči malih in srednjih vojni oškodovancev. Zakaj ravno ti so najbolj prizadeti po terjatih, s katerimi prihajajo sedaj razni denarni zavodi. Za malega in srednjega kmeta pač ni nikakva malenkost, ako se mu likvidacija njegove vojne odškodnine spremeni v zadolžitev od 20.000 do 40.000 li, katere se ne bo mogel nikdar rešiti.

S tega stališča je treba presojeti sedanji položaj vojnih oškodovancev. Tedaj pa postane takoj vsakomur jasno da vprašanje ni le zadeva pravnih cepidlačev in odnošajev v „obvezah“ med oškodovancem in bankami, temveč, da je celo vprašanje tudi eminentno politične narave — in da se kot tako vsiljuje v resno razmišljanje tudi predstavnikom državne uprave v teh krajih. Jasno je, da ne more biti vseeno nikomur in najmanj predstavnikom javne uprave, če si bo mogel vojni oškodovanec po likvidaciji vojne odškodnine oddehniti ali pa če bo po Furlaniji, Krasu, Gorah in gorški okolici pel boben od dneva do dneva in od hiše do hiše.

V interesu toliko posameznih vojni oškodovancev kolikor tudi vse državljanske skupnosti bi bilo, da bi se začela primerna akcija, da se zgodi prvo a ne drugo, da se odvrne skrajno kvarno razočaranje, ki bi ga morali roditi med vojnimi oškodovanci taki udarci. Mislimo, da bi mogla inicijativa za tako akcijo poteči ravno od strani odgovornih oblastev v naših krajih. V zadnjih tednih smo imeli priliko poročati že o več koristnih inicijativah julijskih prefektov. Tako o konferenci o kraškem vodovodu, ki se je vršila v Gorici na pobudo tržaškega in videmskega prefekta, o konferenci o stanovanjskem vprašanju, ki jo je sklical tržaški pre-

fekt, itd. Nekaj podobnega se po našem mnenju narinja tudi glede vojne odškodnine. Vprašanje je po svoji nujnosti in zasebnosti ravno tako kočljivo kakor stanovanjsko vprašanje. Po svojih možnih posledicah, ako se ne bo nihče genil, pa brez dvoma še mnogo bolj!

Mi smo s svoje strani globoko prepričani, da s temi vrsticami tolačimo potrebe in želje ne samo slovanskih, temveč tudi vseh italijanskih vojni oškodovancev, ki se nahajajo v gori opisanem brezizhodnem položaju.

Mussolini prispel v Milan

Prebili bo tukaj velikononočno počitnice
MILAN, 1. S posebnim vlakom je prispel semkaj danes predpoldne ob 8.47 prvi minister Mussolini v spremstvu svojega tajnika komendatorja Chiavolinija in kabinetnega načelnika Paolucija De Calboli. Na kolodvoru so pričakovali Mussolinija brat gr. uff. Arnaldo Mussolini, prefekt, župan, kvestor in drugi visoki funkcionarji. V spremstvu svojega brata se je načelnik vlade takoj odpeljal na svoje stanovanje k družini. Mussolini bo ostal v Milanu do 5. ali 6. aprila.

Kako bo potoval Mussolini v Tripolis

Na potovanju se bodo vršile bojne vaje
RIM, 1. Glede potovanja on. Mussolinija v Tripolis se doznajajo naslednje podrobnosti: Mussolini se bo odpeljal v Tripolis na bojni ladji „Cavour“, katero bo spremljalo 14 pomorskih edinic. To spremstvo bo tako-le sestavljeno: Težka oklopna „Giulio Cesare“, „Mirabello“, štiri torpedovke, štiri križarke in štiri podmorniki tipa „H“. Dne 7. aprila bosta odpluli oklopna „Cavour“ in „Giulio Cesare“ iz Spezie v Ostio, kjer se bo vkrcal ministrski predsednik dne 8. aprila popoldne, ter bosta nadaljevali pot proti Messini. Tu bosta srečali ostale ladje, ki bodo prispele iz Taranta.

Na potovanju v Tripolis bodo ladje izvršile številne bojne vaje, katerim bo Mussolini kot vojni minister posvečal največjo pozornost.

Potovanja se bodo udeležili pod vodstvom načelnika tiskovnega urada vladnega načelnika Capasso Torreja italijanski in inozemski novinarji.

Odgovorni urednik „Avanti!“ pred sodiščem

radi ščuvanja k razrednemu sovraštvu
MILAN, 1. Radi ščuvanja k razrednemu sovraštvu se je danes zagovarjal pred tukajšnjim sodiščem odgovorni urednik socialističnega dnevnika „Avanti!“ Pio Gardenghi. Dne 7. marca t. l. je „Avanti!“ objavil proglas revolucionarnih socialističnih strank, ki je bil podpisan od Angelike Balabanove, od enega francoskega in enega norveškega socialističnega ter ščeval ljudske množice, da porušijo sedanji buržujski režim. Državni pravdnik je zahteval, da se odgovorni urednik „Avanti!“ kaznuje z enoletnim zaporom in z 1000 li globe; radi neobstoječnosti prestopka pa je sodišče obtoženca oprostil. Državni pravdnik je izjavil, da bo proti tej razsodbi vložil priziv na višjem mestu.

Svečan pogreb sestre pok. papeža Pija X.

Pogreb se je vršil na državne stroške
RIM, 1. Včeraj popoldne se je vršil pogreb sestre pokojnega papeža Pija X., Anne Sarto. Po naročilu prvega predsednika Mussolinija je bila pokojnica pokopana na državne stroške. Pogreb se je vršil ob velikanski udeležbi. Udeležili so se ga številni kardinali, prelati, zastopniki vlade in rimske aristokracije. V cerkvi S. Spirito je imel msgr. Bressan mašo - zadušnico, nakar so truplo prepeljali na kolodvor. Prometni minister Ciano je dal poseben vagon na razpolago, v katerem so prepeljali pokojnico z brzim vlakom v Riese, kjer so jo položili v rodbinsko grobnico danes predpoldne.

Bivši socialisti presli za sprejem v fašistovsko stranko

MILAN, 1. „Popolo d'Italia“ objavlja pismo znanega socialističnega ing. Antonio Valsecchia, ki prosi za sprejem v fašistovsko stranko. Valsecchi je nedavno izstopil iz italijanske socialistične stranke in pravi, da bi si štel v zelo veliko čast, če ga sprejmejo v fašistovsko stranko, ki je preteklo nedeljo ohajala sedmo obletnico svojega obstoja.

Doumergue poseti jugos. kraljevo dvojico

PARIZ, 1. V poučenih krogih govore, da namerava predsednik republike Doumergue v kratkem oficijelno posetiti Beograd in vrniti obisk jugoslovenske kraljeve dvojice.

Novi indijski podkralj

LONDON, 1. Indijski podkralj lord Reading zapušta Indijo, ker poteče dne 3. aprila njegova služba. Njegov naslednik je lord Airwin.

Radicevi vztrajajo pri svojih zahtevah

Pred izbruhom vladne krize?

BEOGRAD, 1. (Izv.) Jutri popoldne se bo vršila seja radikalnega poslanskega kluba, na kateri bo gotovo prišlo do važnih odločitev. Pašić želi namreč povprašati svoj klub za mnenje glede Radicevih zahtev, da naj bi skupščina nadaljevala svoje delo takoj po katoliških velikonočnih praznikih. Pašić naglašava, da je radikalni klub odobril sporazum z radicevci in da ga torej lahko samo on odpove, ker pravijo sedaj radicevci, da ostanejo v koalicijski samo, če bodo njihove zahteve sprejete. — Kakor se v radikalnih krogih zatrjuje, bo Pašić na jutrišnji seji radikalnega kluba poročal o položaju in zahtevah zaupnika, ki jo upa dobiti, ker je frakcija Ljube Jovanovića itak neznanatna.

Popoldne sta se podala na dvor prosvetni minister Stjepan Radić in Pavle Radić. Kmalu nato so se po mestu razširile vesti, da so vsi radicevski ministri podali demisijo. Vendar pa se je pozneje izkazalo, da so bile te govore docela neosnovane.

Ob 10. popoldne se je vršila seja ministrskega sveta, ki je trajala samo eno uro. Vojni minister Trifunović je prvi zapustil sejo in se podal na dvor. Neki drugi član vlade je po seji povedal novinarjem, da je St. Radić na seji izjavil, da radicevi vztrajajo na svojem stališču in zahtevajo, da se skupščina skliče za 8. aprila. Popoldne sta bila na dvoru še minister Ninčić in Maksimović.

Če bo Radić dosledno vztrajal pri svoji zahtevi, pričakujejo, da bo vlada jutri zvečer odstopila. V političnih krogih menijo, da bi eventualna vladna kriza v sedanjih prilikah trajala dolgo časa.

Veliko pozornost je izzval St. Radić, ki je dejal, da se SLS ponujajo vladi za vstop v nov kabinet, kjer bi nadomestili radicevce. Poslanci SLS pa so to izjavo odločno demetirali.

Popoldne so razne opozicijske stranke imele konferenco, na kateri so formulirale zahteve, ki jih nameravajo predložiti eventualni novi vladi.

Plastiras odpotoval v Albanijo

BEOGRAD, 1. (Izv.) Po najnovejših vesteh je grški general Plastiras srečno dospel v Dubrovnik, kjer se je vkrcal na ladjo za Drač, odkoder namerava preko Albasana stopiti na grška tla. Skrival se bo najbrže v okolici Lerina, kjer ima precej prijateljev.

Pangalosov proglas na narod

Grški diktator kandidira za predsednika republike

ATENE, 1. Volitve novega predsednika grške republike se bodo vršile 4. aprila. Ministrski predsednik, gen. Pangalos, ki kandidira za to mesto, je izdal naslednji proglas:

„Narod! Prihodno nedeljo boš stal pred odločilnim razhojdiščem. Dvoje poti se odpira pred tabo: ena pot vodi državo v propast, v anarhijo; vodi k narodnemu ponižanju in k oslavljenosti naše slavne domovine. Možje, ki so toliko let varali z obljubami in lažmi, te sedaj vabijo, da bi jim sledil na tej poti. Druga pot pa, ki ti jo jaz kažem, vodi k ozdravljenju vse gnilobe, ki so jo nakopile stranke; vodi k redu, k varnosti tvojega življenja, tvoje časti in tvojega imetja; vodi k vešalom vse one, ki so kradli v drž. blagajnah čašeni sad tvojega dela; vodi k ureditvi vprašanja ubežnih bratov, ki bodo vili naši deželi novo življenje in novo kri; vodi k gradnji cesta, mostov in železnic, ki bodo pospešile razvoj trgovine in poljedelstva, okrepite vojske in mornarice za obrambo svobode in veličine našega naroda. Premisli dobro in izberi! — Pangalos.“

Za sporazum med balkanskimi narodi

ATENE, 1. Te dni se je vršila tukaj konferenca balkanske sekcije svetovne Zveze za zbližanje narodov potom cerkve. Včeraj je konferenca zaključila svoje delo.

V resolucijah, ki so bile sprejete, je med drugim izražena tudi želja, da bi balkanski narodi pospeševali in dosegli kmalu prijateljski sporazum, ter naj bi v to svrhu uporabili vsa verska, socialna, gospodarska in politična sredstva.

Bodoče zborovanje se bo vršilo v Sofiji.

Poljska vlada v težkem položaju

Socialisti grozijo z izstopom iz koalicije

VARŠAVA, 1. Koalicijska vlada na Poljskem se nahaja v zelo kočljivem položaju. Bilo je na tem, da izbruhne ministrska kriza že takoj, vendar se je odložila čez velikonočne praznike, toda vzroki se niso odpravili in zelo mogoče je, da izbruhne tekom tega meseca.

Kritični streljaji so se pojavili takoj, ko se je vrnil ministrski predsednik iz

Zeneve. Njegova zunanja politika pred Družno narodov je našla soglasno priznanje od strani vladne koalicije, difference pa so se pojavile v vprašanjih finančnega in sploh gospodarskega področja in glede notranje politike. Nesoglasje z vladno smerjo prihaja iz tabora socialnodemokratske stranke, ki tvori del vladne koalicije. Socialistična stranka je postavila pred ostale vladne stranke svoje zahteve z izjavo, da je od njih izpolnitve odvisno, ali ostanejo socialisti v vladi ali ne. Socialnodemokratske zahteve se tičejo n. pr. uradniških plač; zahtevajo, da se višina plač uredi po premakljivem indeksu, v skladu z gibanjem valute in cen, čemur pa se protivi finančni minister v bojznji, da bi bilo to opasno za stabilizacijo državnih financ. Dalje zahtevajo socialisti, da se za vsako ceno uvede ravnovesje v proračunu. — Poljska izkazuje namreč zelo neugodno finančno stanje; leta 1925 je bilo pri vsoti 1975 milijonov zlotov celokupnih izdatkov 314 milijonov zlotov deficita. Za leto 1926 pa je po izjavi finančnega ministra pričakovati še večji primanjkljaj; v mesecu januarju in februarju je znašal deficit 42 milijonov, a za april se pričakuje deficit 28 milijonov zlotov. Socialni demokrati zahtevajo, da se dohodki zvišajo z zvišanjem davka na premoženje in imovitejših slojev, s povišanjem dohodkov iz monopola na spirit, ne pa z opuščenjem uradništva, dalje da se izdatki zmanjšajo z reformami v vojski, osebno pa s skrajšanjem vojaške službene dobe, dalje s primernimi reformami v upravnem aparatu, odpravi korupcije itd. Osebito ostro so socialisti postavili zahtevo po reaktivaciji maršala Pilsudskega, ki ima naravnost ultimativnega značaj.

Ministrski svet se je pečal s temi zahtevami, a ni prišel do definitivnega zaključka. Za enkrat se je dosegel začasni kompromis, da se vladi dovoli začasni proračun za mesec april, ministrski svet pa odloči v svoji seji po Veliki noči, ali se socialistične zahteve sprejmejo ali ne. Ako jih vlada odkloni, tedaj je pričakovati, da bo izvajala socialnodemokratska stranka konsekvence ter izstopila iz vlade. S tem bi se otvorila kriza celokupnega ministristva.

Francoska zbornica sprejela Péretove finančne načrte

Monopol na uvoz petroleja in sladkorja

PARIZ, 31. Na včerajšnji dopoldanski seji je francoska zbornica najprej razpravljala o stanovanjskem vprašanju, potem pa je nadaljevala debato o načrtih finančnega ministra Péreta. Socialisti so predlagali uvedbo monopola na uvažanje petroleja v državo. Péret je naglašal, da bi bilo treba to vprašanje podrobno proučiti, in je zato predlagal, da se razprava o tem predlogu loči od razprave celotnega finančnega načrta. Zbornica pa je ta njegov predlog zavrnila z 287 proti 232 glasovi. Seja je bila nato prekinjena; nadaljevala se je ob 21.25.

Na ponočni seji je zbornica najprej odobrila načrt za uvedbo monopola na uvoz petroleja. Pričela se je nato razprava o najvažnejši določbi Péretovega načrta, o zvišanju davka na poslovni promet. Nekateri poslanci so obrazložili svoje stališče napram temu davku in Vincenc Auriole je izjavil, da so socialisti proti tej točki finančnega načrta. Nočeta pa, da bi reakcija izbrala novo ministrsko krizo, in radi tega ne bodo glasovali proti povišanju davka na poslovni promet, pač pa se bodo vzdržali glasovanja.

Na zahtevo finančnega ministra Péreta je zbornica celo noč nadaljevala razpravo o fiskalnih načrtih. Danes zjutraj je končno prišlo do glasovanja

o členu, ki predvideva zvišanje davka na poslovni promet, in o členih, ki predvidevajo uvedbo monopola na uvoz sladkorja. Zbornica je z 207 glasovi proti 166 sprejela nov davek na poslovni promet in odobrila uvedbo sladkornega monopola z 269 proti 259 glasovi.

PARIZ, 1. Zbornica je z 236 glasovi proti 159 odobrila finančni načrt v celoti.

Proračun za mesec april sprejet

PARIZ, 1. Senat je z 290 glasovi proti 7 odobril proračun za mesec april, katerega je zbornica že sprejela.

Nemčija in preustroj Sveta Družbe narodov

BERLIN, 1. Državni kabinet se je na svoji današnji seji bavil s sklepom Družbe narodov, ki ga je bil nedavno predložil generalni tajnik Družbe nemški vladi in ki vabi Nemčijo, naj se udeleži posvetovalni komisije, ki bo v kratkem proučevala vprašanje sestave Sveta, števila njegovih članov in postopanja pri njegovi volitvi. Na tej seji državnega kabineta se je pokazalo soglasno mišljenje, naj bi Nemčija sodelovala pri nadaljnjih razpravah o teh predmetih. Sklepi o stvarnih podrobnostih so se odgodili za prihodnjo sejo.

Krvave demonstracije stavkajočih delavcev

VARŠAVA, 1. V malem podkarpat-skem mestu Striju so komunisti organizirali demonstracijo stavkajočega delavstva. Prišlo je do spopada, v katerem so bile štiri osebe umorjene, 12 pa ranjenih. Oblasti so uvedle preiskavo.

Politične vesti

POLITIČNI POLOŽAJ V JUGOSLAVIJI

Znak, da je trenutni politični položaj v jugoslovenski državi zelo napet, so zaporedne konference ministrov pri kralju. Dne 30. t. m. so bili na dvoru ministri Radić, Ninčić in Stojadinović. Po svoji avdijenci je Radić podal novinarjem le kratko izjavo, da mora po tej avdijenci izginiti vsaka korupcija v državi.

Večina poslancev je že zapustila Beograd in se podala v svoje volilne okraje, kjer bodo prirejali politična zborovanja. Meje tem pa bo Pašić nadaljeval svoje delo, da si utrdi pozicijo. Da bi pridobil časa, hoče odlagati skupščino, čemur pa nasprotuje Radić, kakor je že sporočila včerajšnja beografska vest, pri čemer ima za seboj kompaktno ves svoj klub. Če pride do izključitve Ljube Jovanovića iz stranke, bo moralo priti neizbežno — kakor trdi brzojavka v sušaskem „Novem listu“ — tudi do novih volitev. Veliko vprašanje je seveda, kdo bi dobil mandat za izvedbo volitev. Ali sedanja Pašićeva ali kaka nova začasna vlada?

Dva razloga sta, ki silita Pašića, da skuša odlagati zopetni sestanek skupščine. Hoče imeti časa, da bi razrešil zmešnjavo v svojem lastnem klubu. Potem šele bi izvedel — če ostane na krmilu — preosnovo vlade. Drugi razlog je v odlojznoj aferi Pašićevega sinu. G. Pašić bi hotel, da se ta aferi reši pred sestankom skupščine, da ne bi prišla v parlamentarno razpravo na podlagi interpelacije opozicijskih strank.

Težke skrbi so prišle nad glavo Pašića. Tem mučnejše, ker mu jih povzročajo njegovi najbližji. Eno pa je menda gotovo, čeprav se zdi skoraj neverjetno pri možu tako visoke starosti. To namreč, da Pašić noče kloniti pred vsemi temi težavami, marveč odločno nadaljevati boj ali do zmage ali poraza. Na kak način, ali s kakimi sredstvi, to pa je — kakor je že navajal pri Pašiću — zaprta knjiga tudi njegovim lastnim pristavšem. A ravno s takim prikrivanjem svojih načrtov je Pašić nedavno dosegal svoje namene.

DNEVNE VESTI

Promet na zračni progi Trst-Turin otvorjen

Kakor javljeno, je imela biti včeraj otvorjena v našem mestu zračna proga za poštni in osebni promet med Trstom in Turinom. Radi neugodnega vremena pa je bil spored otvoritve nekoliko predrugačen; namesto v Trstu, kakor je bilo prvotno določeno, se je otvoritvena ceremonija vršila v Portorose.

Včeraj ob 8.40 je dospel z brzovlakom iz Rima v naše mesto državni podtajnik za zrakoplovstvo general Bonzani. Na kolodvoru so ga sprejeli prefekt dr. uff. Gasti, comm. Oskar Cosulich, pokrajinski poštni ravnatelj Perisi. General Bonzani se je podal v hotel „Savoia“, kjer je sprejel razne tržaške osebnosti.

Medtem se je zbrala na pomolu „Audace“ precejšnja množica občinstva, da prisostvuje otvoritveni ceremoniji, ki se je imela pričeti okoli 10. ure. Toda množica je čakala zaman. Radi močnega vetra, ki bi brezdomno oviral polet, je ravnateljstvo družbe za zračni promet „S.I.S.A.“ v zadnjem hipu skle-

nilo, da se polet prične v Portorose, kjer so bile vremenske razmere ugodnejše. General Bonzani, člani ravnateljstva družbe „S.I.S.A.“ in nekateri povabljeni so se nemudoma odpeljali tja z avtomobili. Letali sta bili pripeljani za polet. Po pozdravnem govoru, ki ga je imel comm. Oskar Cosulich, predsednik družbe „S.I.S.A.“, je general Bonzani otvoril progo, želeč, da li ta nova zračna zveza imela najboljši uspeh. Nato — bilo je okoli pol dne — so zaropotali motorji, letali sta zdržali po morskii gladini, se dvignili v zrak in kmalu izginili proti Benetkam.

Razen generala Bonzanija in njegovega pobočnika stotnika Briganti-ja so se udeležili prvega poleta comm. Oscar Cosulich, inž. Sulligoi-Silvani, comm. Molfere in poročevalec milanskega dnevnika „Corriere della Sera“, g. Cavarra.

Opozorilo našim ljudem

Neki naš čitatelj nam piše: Ze mnogokrat so naši časniki pisali o premetenosti in zvitosti raznih ljudi, ki na

vse mogoče načine skušajo izsesati iz naših ljudi denar. In neštivilnikrat so bili naši ljudje že opozorjeni, naj se varujejo takih sleparjev, ki s sladkimi, priljubljenimi besedami varajo našega kmetiča in delavca, pa tudi, lahko vernega inteligenta. V prvi vrsti mislim tu na one »prodajalce« platna, ki po semnih mamijo naše ljudi. Prejšnja leta so ti in enaki »trgovci« igrali »pod dežnikom« in marsikateri naših, ki je prišel na semen, da bo kupil n. pr. preslica, kravo ali druge potrebščine, se je ustavil pri tem usodopolnem dežniku, zaigral ves denar in šel gol domov. Tako so bili na limanice tudi taki naši ljudje, ki sicer čitajo naše liste in od katerih bi človek pričakoval več razsodnosti in preudarka. Bil sem sam priča takim dogodkom v Bazovici in Sežani na mesečnih semnjih in zvedel sem tudi od drugih oseb, da se je slično dogajalo tudi po drugih semnjih. Zdi se sicer, da »dežniki« ne igra več; toliko bolj pa varajo naše ljudi zgoraj omenjeni »prodajalci« platna. Zlasti pa po gostilnah. Ti mavharji dobro vedo, da se naše ljudstvo kaj rado ustavlja v gostilnah, bodisi da se okrepča ali odpotuje, ali pa da pije neizogibni »dikof«.

Pa vam pridejo dva ali trije taki, na videz povsem nedolžni možakarji, usede se vsak k svoji mizi med druge ljudi, kliče osminko vina ali pa tudi nič. Kmalu za njimi jo pa primaha »platnar« s celo skladno platno na rami. Ponuja, hvali, daja skoro zastoj in če se kdo le ozre po tem blagu, pa že skoči oni prej došli vmes in tu se začne barantanje. Zlasti s tem skušajo prevarati našega človeka, da mu pravijo n. pr.: »Aha, ti bi že kupil, pa nimaš denarja, pa daj pokazi če mbrš, si »sua«, »poln mizerije« itd. S tem skušajo vzbuditi v ljudeh bahavstvo, češ pa vendar le imamo, da lahko kupimo. Ko pa naš človek pokaže denar je že — njihov. Koliko lahkomišelnih je že nasledilo tej prefrigani slepariji, koliko težko prisluznih stotakov so že izmislili ti sladkogovoreči rokovnjači iz našega ljudstva? Zato nujno svarim vse naše ljudi, naj se ne pustijo več tako žuliti. — Predvsem pa: ne hodite na take »shode« in take priložnosti ako nimate resnične potrebe; kadar greste, ne ustavljajte se po trgu in gostilnah več kot je treba, ne jemljite več denarja s seboj, kot ga neobhodno rabite, kupujte le od zanesljivih in solidnih trgovcev, če le mogoče od poznanih, ne spuščajte se v pogovore in kupčije s takimi, ki vam bo dal ali slabo blago ali ima z vami nepošteno namene. Vedno in povsod pazite! Prosim tudi druge naše liste naj v tem smislu pouče naše ljudstvo.

«NOVICE» ZAPLENENE

Včerajšnja številka »Novice« je bila zopet zaplenjena. Sinoči okoli 7. ure so prišli organi javne varnosti v tiskarno ter zasegli vse izdatke, ki so jih naložili na voz ter odpeljali.

PRIGLASITVE NOVINCEV LETNIKA 1906. H KOLONIJALNIM ČETAM

Vojno ministrstvo je odredilo, da se predstavijo pri svojem vojaškem okrožju dne 28. aprila vsi oni provincni letniki 1906., ki nameravajo dovršiti pri kraljevih kolonijalnih četah svoje navadno osemnajst-mesečno službovanje. V drugem slučaju (posebno službovanje štiri in dvajset mesecev) treba spisati tozadevno prošnjo na kolikovo polo za dve liri in ji priložiti vse potrebne in v vpoklicnem razglasu navedene listine. V prvem slučaju (navadno osemnajstmesечно službovanje) zadostuje prošnja, spisana na navadnem papirju. — Prve kakor tudi druge prošnje mora imeti vojaško okrožje v rokah najkasneje dne 6. aprila. Obenem se tudi javlja, da dobe novinci, ki se priglasijo za posebno, štiriin-dvajset mesecev trajajočo službovanje ob svoji priglasitvi pri okrožju na račun nagrade za priglasitev sto lir predjuma.

NOVA VRSTA SOLI V PRODAJI

Finančna intendantca javlja, da se bo prodajala v Trstu nova vrsta soli v prahu (mlete). Prodajala se bo po L 1.40 kilogram. Bilo je že posklajeno, da dobijo vse prodajalne monopolnega blaga zadostno količino nove soli.

SMRTNA KOSA

Iz Ljubljane nam pišejo: Dne 25.3. t. l. je v tukajšnji splošni bolnici po kratki bolezni umrl istrski rojak iz sela Juršič pri Vodjanu višji stražnik Miha Vrtušič. Pogreb se je vršil dne 27.3. t. l. Udeležba je bila mnogobrojna s strani njegovih sotočarjev in občinstva kakor tudi predstojnikov varnostne straže z g. pol. direktorjem na čelu. Prisostvovala je tudi vojaška godba.

Pred in med vojno je pokojnik služboval v Puli.

Po preobratu leta 1908 je moral z drugimi tovariši Istrani zapustiti družino in svojo rojstno grudo ter se preseliti v Jugoslavijo. Služboval je v raznih krajih Slovenije kakor tudi na jugoslovensko-avstrijski meji, kjer je imel čisto posla z napadalci in tihotapci. Naposled je bil premeščen v Ljubljano. Bil je najmočnejši stražnik v našem mestu in poznali so ga vsi pod pravim imenom Miha. Strastno je ljubil svojo rojstno grudo, naš istrski dialekt, svoje šege in običaje. Bil je prava istrska korenina.

Pokojni zapušča ženo in 2 nedorastla otroka. Naj mu bo de lahka zemlja, ostalim pa naše sožalje!

IZPITI ZA KOTLOVOĐJE

Z odlokom tržaške prefekture 30. marca t. l. so bili razpisani izpiti za kotlovođe. Izpiti se začnejo 17. maja 1926. Prošnje za pristupitev, pisane na kolikovem papirju za 2 liri, naj se pošljejo na tržaško prefekturo najkasneje do 10. maja. V prošnji naj se ne pozabi navesti točni naslov prosilcev in pa vrsta kotlov, za katerih vodstvo želi prosilec doseči usposobljenost (ali usposobljenost I. stopnje, t. j. za vse parne kotle brez razlike, ali II. stopnje, t. j. za določeno vrsto parnih kotlov, katerih je treba potem v prošnji navesti). Prošnji je treba nadalje priložiti pošto nakaznico za L 30.15 na naslov kr. prefekture v Trstu. Ta svota se zahteva za izpitne stroške. Tistim, ki ne bodo pripuščeni, se denar vrne.

Prošnji naj se priloži sledeče listine: 1) rojstni list, kateri mora biti potrjen pri tisti, ki niso rojeni v tržaškem okrožju, od predsednika tribunala; 2) kazenski list, ki pa ne sme biti nad 3 mesece star in mora biti legaliziran od predsednika tribunala, ako prosilec ni rojen v tržaškem okrožju; 3) spricevalo o dobrem vedenju, ki ne

sme biti nad en mesec staro in ga izda županstvo rojstne občine; ako je to spricevalo izdano izven tržaškega okrožja, mora biti legalizirano od prefekture ali podprefekture; 4) solsko spricevalo ali če ga ni, izjava, da je prosilec pripravljn polagati izpit, ki naj dokaže, da zna pisati in brati; 5) prosilecva slika, ne stara in podpisana spodaj od prosilca; 6) delavska knjižica v skladu z vzorcem ministrstva za narodno gospodarstvo.

Listine pod 1), 2) in 3) se lahko priložijo tudi na prostem papirju (brez kolka), ako priloži prosilec tudi ubožni list, izdan od pristojnih oblastev.

Tisti prosilci, ki bodo pripuščeni k izpitu, bodo o tem obveščeni na naslov, ki ga navedejo v prošnji. Izpraševanje bo obsegalo program, ki je bil odobren z ministrskim odlokom od 29. novembra 1921.

Razsodba radi razlajenja prvega ministra Mussolinija

V Italiji je bilo v zadnjem času že več osb kaznovanih radi razlajenja načelnika vlade. Včeraj se je morala neka 33-letna Malvina Derrario iz Galluzza radi razlajenja prvega ministra Mussolinija zagovarjati pred kazenskim sodiščem v Florenci. Bila je pogojno obsojena na 8 mesecev zapora in 600 lir globe.

SCHOENTHANOVE «UGRABLJENE SABINKE»

Na željo vseh tistih, ki se hočejo še enkrat prav od srca nasmejati, ponovi dramski krožek »Citalnice« še enkrat »Ugrabljene Sabinke«, in sicer na velikonocni ponedeljek zvečer. »Sabinke« so doživele pri Sv. Jakobu izreden uspeh. Trikrat so že napolnile dvorano do zadnjega kotička. Pa saj ni čuda, komedija je prenatrana s humorjem, tako da se smeh ne more poleči skozi vso igro. Zasedba je tudi imenitna. V glavnih ulogah nastopijo Sila, Silova in Terčič, ki obenem tudi igra režira. Originalno inscenacijo izdelal slikar Cernigoj.

Društvene vesti

Citalnica, dramski odsek. Nocoj ob 20.30 vaja za »Ugrabljene Sabinke«. Vsi in točno!

— **Sportni odsek M. D. P. - Trst Hazena.** Danes ob 19.30 sestanke I. in II. čete Hazene. Dnevni red: 1) oprema za prvenstvene tekme. 2) Sestava I. in II. čete za prvenstvo. 3) Slučajnosti. — Načelnik.

— **D. K. N. Tommaso.** Danes ob 10. uri trainig na igrišču Obzora. — Načelnik.

Iz tržaškega življenja

Huda nezgoda skladiščnika.

Včeraj zjutraj okoli 7. ure s je pripetila v tovarni olja v Zavijeh težka nesreča. 28-letni skladiščnik Venazio Bergamo, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni sp. št. 412 je hotel po službenih opravkih v skladišče, iz katerega so delavci prevajali oljnatu semena, naložena v majhne vagonce. Radi veta, ki je nosil pesek v oči, je imel Bergamo čepico potnjeno nizko čez čelo; radi tega v hipu, ko je dospel k vratom, ni zapazil vagončka, ki ga je neki delavec ravno tedaj peljal iz skladišča. Ker je delavec stal za vagončkom, je uzi skladiščnika, šele v zadnjem trenutku, ko je bilo že prepozno. Zadel od vagončka je Bergamo tebelni čez tračnice in obležal težko poškodovan. Navzočni delavci so mu priskočili na pomoč in ga prenesli v pisarno. Kmalu potem je dospel na lice mesta zdravnik rešilne postaje, ki je dognal, da ima Bergamo zdrobljeni dve hrbtnični vretenici in najbrž tudi notranje poškodbe. Ponesrečenec je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v nevarnem stanju v kirurški oddelku.

Dva delavca napol zadušena s plinom v škedenjskih plavkih.

Včeraj okoli 17. ure je bila rešilna postaja telefoničnim putem obveščena, da se je v škedenjskih plavkih pripetila huda nezgoda, radi katere se dva delavca nahajata v smrtni nevarnosti. Zdravnik, ki se je nemudoma podal na lice mesta, je našel tam 24-letnega Albina Turko in 32-letnega Angela Bianchetti, oba stanujoča v Škedenju; bila sta nezvestna radi zastrupljenja s svetilnim plinom. Navzočni delavci so povedali, da se je pri plavcu, pri katerem sta bila razen drugih delavcev zaposlena tudi Bianchetti in Turko, nenadoma odprla plinovna zaklopnica in plin ki je siloma puhnil iz peči, je oba mahoma tako omamila, da se nista mogla več umakniti. Bila sta že nezvestna, ko so ju tovariši, ki so spoznali njun nevarni položaj, rešili na varno.

Zdravnik je podal ponesrečenema potrebni pomoč, nato ju je dal prepeljati v mestno bolnišnico. Tam je Bianchetti kmalu zopet prišel k sebi, dočim je Turko ostal še delj časa nezvesten. Vendar pa je za izven nevarnosti; okreval bo v kakih 7 dneh.

Vesti iz Istre

KLANEC

Starodavna cerkev v Klancu si je nabavila nov umotvor: božji grob. Pravimo: umotvor, ker je res nekaj posebnega. Delo je zamislil in izdelal g. Ivan Pengov, kipar v Ljubljani.

Božji grob se deli v dva dela. Spodnji del grob Kristusov, prevladujejo temne barve, znamenje žalosti. Do groba se pride skozi zidove, ki so okrašeni s palmami in drugim zelenjem. Nad grobom se dviguje bel tabernakelj kot iz kararskega marmorja. Lepa bronasta vrata krasita alfa in omega. Na vsaki strani molita dva kerubina, izdelana v heuronskem stilu. Vrh tabernaklja je svet, nad svetom se dviga zlato sonce, ki ožarja križ. Vse ozadje je črno drapirano.

Ljudstvo se veseli lepega božjega groba. Koliko lažje se moli pred takim božjim grobom; koliko bolj taka umetnina dviga srce kot oni navadni božji grobi z grdoglednimi vojaki ob strani.

Čestitati moramo umetniku, ki je izgotovil to delo in tudi klanški fari, ki si z dobrim okusom in velikimi žrtvami krasi svoje staroslavno svetišče.

Kot se čuje, bodo danes tudi šolski otroci na poseben način proslavili Kristusa v novem božjem grobu.

Vesti z Gorliškega

Včerajšnji gorliški trg

Včerajšnji gorliški trg je tudi letos kazal novo pestro sliko živahne kupčije velikonocnega tedna. Pomudba velikonocnih pribojnikov ni prav nič zaostala za ono prejšnjih let. Ze v prvih jutranjih urah je bil trg preobložen z jajci, perutnino, slanino, gnatimi itd. Konkurenca posameznih prodajalcev je bila dokaj elastična v veliko zadoščenje kupujočega občinstva, ki je kljub vseobči gospodarski krizi in znižani kupovni sili pridno izpolnjevalo svoje velikonocne zaloga. Jajca se je dobilo od 0.45-0.56 za komad. Gnjati, in to zelo lepo blago, največ kraškega izvora so varirala v ceni od 1.50 do 1.40. L. kg. Perutnina ni mogla povsem zadovoljiti ker so primanjkovali piščanci. Surovega masla dobre kvalitete je bilo dovolj na ponudbo, cena pa se je zdelala prečvrsta L 21—22 za kg. — Slanine je bilo tudi precej, žal, da le malo prvostnega blaga. Cena 10.50—12.50 za kg. — Zelenjadni trg, kljub neugodnemu vremenu zadnjih dni, bogato obložen. Kartofje komad 1.50—2.00; radič kg 1.20—1.50; brokoli 1.40—1.80 za kg; grah 2.60 za kg; spinača 0.80—1.00; artičoki 0.50—0.60 za komad; jabolka 2.20-4.50; orehi v lupinah L 5.— za kg. Tudi drugih dobrot za potice kaj ni manjkalo.

Trgovci so v splošnem tudi zadovoljni z velikonocno razprodajo. Nekatere trgovine, posebno manufakturne stroke in perila, so bile polno zaposlene. Največ pa so prišli na svoj račun gorliški gostilničarji, ki jim je kmetstvo prebivalstvo o polnodnih urah povsem napolnilo lokale.

— **Mednarodni vzorčni sejem** v Padovi je obiskalo lansko leto pol milijona Italijanov in tujcev. Tak vzorčni sejem bo tudi letos v Padovi. Pri trgovsko-obrtni zbornici v Vidmu se je sestavil poseben odbor, ki pospeši, da se tudi naši proizvajalci, kmetovalci in obrtniki, udeležijo tega sejma. Kdor bi želel tozadevno kakega pojasnila, naj se obrne na tajništvo gorliške trgovske obrtne zbornice.

Nov most čez Koren.

Te dni je bil odprt prometu most čez Koren v bližini postaje na cesti, ki pelje direktno iz postaje v ulico Camposanto.

Oni naši ljudje, ki se poslužujejo peš bližnice vzdolž Korna proti Katarinijevemu trgu, se tega mosta ne bodo posluževali, ker napravljajo to hojo, da prištedijo na stroških za tramvaj. V pošto bo že prišel most za trgovce, ki vozijo blago iz skladišča v mesto, in pa za one naše redke dežlane, ki si privoščijo kočijo.

Šahovski turnir v Gorici

Kakor je bilo napovedano, je začel šahovski turnir v četrtek, 25. marca. Udeležuje se ga 30 šahistov, ki so si na sestanku 24. m. m. izbrali sledeče vodstvo: Terpin Franc, Kristančič Franc in dr. Pavlin Josip.

Zadnji ima nalogo osnovati čim prej »Šahovski klub« v Gorici. Stanje točje je bilo v torek zvečer naslednje: Kristančič 19 (20), dr. Pavlin 15 ½ (16), Valtrici 14 (15), Pavlin B. 13 in ½ (18), Živec 11 (23), Kuzmin 10 in ½ (10), Terpin 7 (8), Šuštaršič 7 (10), Medvešek 6 in ½ (15), dr. Reya 5 (6), Bregant 4 in ½ (12), Kuljat 4 (10), Tivan 4 (12), Cernigoj 4 (12), Krmac Vlado 3 in ½ (12), Velušček 3 (9), Klavžar 3 (15), Kozman Avg. 2 in ½ (8), Bolko 2 in ½ (14), dr. Marمولič 2 (5), Molar 2 (8), Breščak Lade 2 (10), Vujnovič 2 (12), Košuta J. 2 (13), Bovec 1 in ½ (2), Pavlič 0 (4), Saunig 0 (0). Opomba: Številke v oklepajih pomenijo odigrane partije.

VOJSKO.

Pred dnevi so tukajšnji karabinirji dobili novorojenčka v gozdiču. Truplo je ležalo že delj časa v tem skritem kraju, kamor ga je morala položiti nečloveška mati. Pred dnevi sta bili aretirani sestri 28-letna Jospina Ferjančič in 23-letna Pavla iz Čekovnika. Prva, starejša je poročila dne 23. marca otroka, ki ga je zadavila in ga izročila mlajši sestri, naj ga skrije v bližnjem gozdu, kar je ta tudi storila. Dejanje sta obe sestri priznali. Mlajša se je odpeljala v idrijske zapore, starejša je pa še preslaba, da bi se mogla zapreti. V naši gorski vasi in daleč okrog je napravil ta čin globok vtis.

KOPAONICA.

Tu pri nas je stekel nek pes. Dasi je grozil mnogim domačinom ni ogrizel nobene ga. Slednjit se je posrečilo ga ubiti s palico. Živnozdravnik je ugotovil pri njem pasjo steklino.

LIPA NA KRASU.

Ponesrečil se je v kamnolomu Gabrovce Miha, približno sedem in štiri deset let star. Smodnik, ki je bil nabil v rovu, da raznese kamenje, se je vnel in osmodil Gabrovca tako, da se mora zdraviti v tržaški bolnišnici. Upa se, da bo kmalu okreval.

SVETO PRI KOMNU.

V ponedeljek teden je zgorelo pri nas plešišče (brjar). Deske so bile pripravljene, da se razlože v plešišče, pa je nastal — kako, se ne ve — ogenj in polovica brjarja je postala žrtev ognja. Nekateri se vesele, drugi so zopet zelo žalostni.

DESKLE.

Zopet se je zgodila nesreča in mlado življenje je moralo izdihniti na Vodihac. Tet-

PODLISTEK

JULES VERNE:

Skrivnostni otok

Kako globoko je bilo žrelo vulkana, ki je tvoril zvezo med podzemeljskimi plastmi in kraterjem, se ni dalo z očmi premeriti, ker se je dno izgubilo v temi. Ni bilo nobene dvoma o tem, da je vulkan popolnoma ugasnil. Cir Smith in njegovi tovariši so prispeli na ognjeniški vrh še pred osmo. Bil je to majhen stožčast hrib, ki je bil na severni strani podoban velikemu mehuru. »Morje! Povsod morje!« so vzklicali, kakor da niso mogli zadržati te besede, ki jih je napravljala otočana.

In v resnici, okrog in okrog se je razprostiralo ogromno krožno vodno površje. Cir Smith se je drugič vzpenjal proti vrhu, upajoč morda, da odkrije kakšno drugo obal, ali kak bližnji otok, ki ga ni zapazil v temi prejšnjega večera. Toda nič se ni pokazalo na vsem obzorju, t. j. v obsegu preko petdesetih milj. Ni bilo videti zemlje, ni bilo videti jadra na vodli Ves neizmerni

najstletni Avgust Vuga, doma iz Solkana je prišel pobirat te dneve v našo občino po vojni puščeno razstrelivo. Dasi so se ti kraji že večkrat preiskali in je družba, ki pobira po teh krajih razstrelivo, odstranila že precej materiala, se še vedno dobe granate, ki privabijo ljudi, ki se s tem pečajo, da jih izpraznijo in prodajo železo, baker in svinec. Vuga se je zadnje čase sploh samo s tem bavil. Drugega dela ni mogel dobiti in to nabiranje ga je moralo, čeprav je bilo nevarno, že postano preživeti. Revez je dobil, kakor že omenjeno, pod vrhom na Vodihac večjo granato, izprazniti jo je hotel, razbijal z večjim kamnom po njej, granata se je razpočila in razmesarjen je obležal mladenič. Ljudje so prišli, ko so žufl pok, v bližino, a prepozno, vsaka človeška pomoč je bila odveč. Karabinirji so pokrili razmesarjeno truplo z odejo, pozneje se je pa preneslo truplo na naše pokopališče. Brezposelnost, neprevidnost, pa je nesreča tu.

MIREN.

Včeraj so karabinirji pripeljali 19-letno F. F. v gorliške zapore. Bila je detomorkila. V vrstu se je izkopal truplo njenega otroka, ki je ležalo kakih 20 cm pod površjem. Bilo je zavito v cunj, okrog vratu je imelo smrtni trak. Dekle je porodilo prejšnji teden v noči od četrtika na petek. Kljub temu je šla dan pozneje, kakor bi se ne bilo nič pripetilo, na delo. Tovarišice so opazile njeno bedno stanje, a ona je trdila venomer, da ni nič. Scasoma je prišlo vse to na uho oblastim, karabinirji so poizvedovali in ko je videla, da je postalo njeno dejanje očito, je šla sama na stražnico, od koder se je prepeljala v Gorico.

ŠT. VID PRI VIPAVI

Pasja steklina na Vipavskem
Iz St. Vida pri Vipavi nam poročajo, da je v nedeljo pop. neznan peš napadel dve osebi, in sicer zidarka Bratuža iz Orehovce in Antona Mislaja iz St. Vida ter ju ogrizel. Ker je vladalo splošno prepričanje, da je bil pes okužen po steklini, sta bila o tem takoj obveščena okrožni zdravnik dr. Pavlica in okrožni živnozdravnik A. Poberaj iz Vipave, ki sta dospela nemudoma na lice mesta. Ogrižena sta bila dirgirana v tržaški Pasteurjev zavod. Pes pa je končal pod smrtonosnimi streli g. brigadirja. Odrejen je bil splošen pasji kontumace. — Opozorjamo lastnike psov, da so kazni kršitve kontumace zelo občutne in naj imajo raditega pse stalno priklenjene in pod strogim nadzorstvom.

IDRIJA

Izobraževalno društvo v Idriji uprizoni za Velikonocne praznike Schönherrejevo »Zemljo«, komedijo v 3. dejanjih.

Gospodarstvo.

Delovanje potovalne sole za poljedelstvo v tržaški pokrajini v letu 1925.

Zelo različni pogoji poljedelstva tržaške pokrajine in dejstvo, da je ustanova potovalnih kmetijskih sol še neznana tukajšnjim kmetovalcem, niso dovolili v lanskem letu ustanovljeni potovalni soli za poljedelstvo tržaške pokrajine, da bi že v prvem letu svojega obstoja mogla razviti svoje delovanje na vseh onih poljih, na katerih se hoče udeleževati. Pri tem ima vendar ta sola zaznamovati znatne uspehe svojega delovanja, za katere je dolžna priznanje raznim ustanovam, ki so ji priskočile na pomoč z denarnimi prispevki, pa tudi številnim kmetovalcem, ki so soli pripravili tla za njeno uspešno delovanje.

Tako je potovalna sola razvila uspešno delovanje na polju živinoreje, kjer je bila postavljena pred vprašanje, ki so zahtevala nujno rešitev. Zakon od 5. julija 1908 šte. 392 za preventivne pregleda za spuščanje določenih bikov se je mogel uvesti brez težkoč, ker je bil že prej sestavljen tozadevni pravilnik. Kraljeva komisija za upravo pokrajine je poverila izvrševanje tega zakona potovalni soli ter ji določila za to potrebne fonde. Tako je proti koncu leta sola mogla organizirati nakup mladih bikov v Švici, kjer je bilo nakupljenih za razdelitev 20 bikov. Za prve mesece tekočega leta se pričakuje nov uvoz gotovega števila teh živali. Za še sklenjene inicijative v tem oziru je ministrstvo nakazalo 70.000.— lir podpore, komisija za upravo pokrajine je dala 20.000.— lir, medtem ko bo ostale stroške nosila sola sama. Tudi za kajenere je sola vzbudila zanimanje prizadevanje že ustanovljena postaja za spuščevanje žrebecev, katere se bo v bližnjem času še izpopolnila z drugo pasmo.

Istočasno se je nastopilo pri živinorejnih

za zboljšanje sistemov reje in krmiljenja živine, s čimer je sola vzbudila med prizadevnimi zanimanje za boljše obdelovanje travnikov in pašnikov.

Ni manj zanimanja ni sola posvetila žitni propagandi, kjer je kljub pomanjkanju razpoložljivega osobja in težkočam, ki so na tem polju neodvnljive, skušala razširiti smisel za zboljšanje obdelovalne tehnike ter priredila v ta namen več podučnih sestankov in ustanovila več polj za umetno gnojenje. Izvršenih je bilo nekoliko poskusov in ponekod je sola razposlala svoje učitelje na lice mesta, v razne kraje pokrajine. Žitna bitka, ki jo je vlada propagirala v višji državi, je našla pripravljene potovalno solo, ki je izdelala tudi tozadevni program za žitno komisijo tržaške pokrajine. Pri tej žitni propagandi, ki se seveda nadaljuje v smislu vladnih navodil, je potovalna sola posvetila prvo skrb onim vrstam žita, ki so za tukajšnje poljedelstvo večje važnosti.

Potovalna sola je, da dokaže koristi uporabljanja modernega orodja za obdelovanje zemlje, poskrbela za razne kmetovalce pluge, gotove poljedelske stroje in druge sem spadajoče predmete. Ta način svojega udeleževanja ho sola v bodoče izpopolniti.

Končno se je sola začela udeleževati tudi na zadržnem polju.

DAROVI

Erzetič iz Medane daroval potom gosp. Gradnika L 5 (pet) za dijaško kuhinjo v Gorici.

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 1. aprila Amsterdam od 990.— do 1000.— Belgija od 93.— do 94.—; Paris 86.25 do 87.25 London od 120.85 do 120.95; New York od 24.75 do 24.87; Spanja od 349.— do 352.—; Sevilla od 480.— do 482.—; Atene od 32.50 do 33.00; od 390.— do 394.—; Bukarest od 10.— do 10.50; Praga od 73.80 do 73.95; Ogrska od 40.147 do 40.360; Dunaj od —350 do —333; Zagreb od 43.70 do 43.90.

Rezečijske obveznice 71.—.

MALI OGLASI

POMLADNO ZDRAVLJENJE. Smiljoed Trposki sok izdelan v lekarni Castellanovich, Trst via Giuliani 42, posebno priporočljiv za starejše proti poopenju žil, revmatizmu in vsem drugim boleznim, ki izhajajo iz krvi, ker vsebuje joduro in je vsled tega izborno čistilo in krepljivo sredstvo. Popolno zdravljenje 6 steklenic. Steklenica stane L 11. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich. 372

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče, Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 290

Kmetička posojilnica v Proučini

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 18. aprila 1926. ob 3. uri popoldne pri g. Pahorju.

DNEVNI RED:

1. Sprememba in razširjenje pravil.
2. Potrditev letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Izvolitev načelnštva in nadzorništva.
5. Razno.

(428) NAČELNIŠTVO.

Zobozdravnik